

יבמות כ"ד עמוד ב

הסוגיה

• הסוגיה שלנו נמצאת בפרק "כיצד", מסכת יבמות, שייכת לסדר נשים. מסכת זו עוסקת בחוקים של נשים שהבעל שלהן מת בלא שהותיר צאצאים.

• (המשנה בדף כ"ד עמוד ב')

• **רישא:** "מתני' הנטען על השפחה ונשתחררה או על העובדת כוכבים ונתגיירה הרי זה לא יכנס ואם כנס אין מוציאין מידו.

• **סיפא:** "הנטען על אשת איש והוציאוה מתחת ידו אע"פ שכנס יוציא"

• (סוגיית הגמרא)

• הא גיורת מיהא הויא ורמינהי אחד איש שנתגייר לשום אשה ואחד אשה שנתגיירה לשום איש וכן מי שנתגייר לשום שולחן מלכים לשום עבדי שלמה אינן גרים דברי ר' נחמיה שהיה רבי נחמיה אומר אחד גירי אריות ואחד גירי חלומות ואחד גירי מרדכי ואסתר אינן גרים עד שיתגיירו בזמן הזה בזמן הזה ס"ד אלא אימא כבזמן הזה הא איתמר עלה א"ר יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב הלכה כדברי האומר כולם גרים הם אי הכי לכתחלה נמי משום דרב אסי דאמר רב אסי (משלי ד, כד) הסר ממך עקשות פה ולזות שפתים וגו' ת"ר אין מקבלין גרים לימות המשיח כיוצא בו לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה א"ר אליעזר מאי קרא (ישעיהו נד, טו) הן גור יגור אפס מאותי מי גר אתך עליך יפול אבל אידך לא:

מסכת יבמות

מִסְכַּת יְבָמוֹת היא המסכת הראשונה בסדר נשים, שהוא הסדר השלישי במשנה ובתלמוד. במסכת זו שישה עשר פרקים אשר עוסקים ברובם בדיני ייבום וחליצה ואיסורי עריות.

ייבום = נשיאת אלמנת אחיו לאישה.

רישא: "הנטען על השפחה ונשתחררה או על העובדת כוכבים ונתגיירה"

- אדם שטוענים עליו שקיים יחסים עם שפחה ואחר כך היא שוחררה (שפחה שמשחררת הופכת ליהודייה), או עם עובדת כוכבים (גוייה) ואחר כך היא התגיירה.
- שפחה = משרתת שהיא רכוש אדוניה

"הרי זה לא יכנוס ואם כנס אין מוציאין מידו"

- לא ייקח אותה לאישה ואם בכל זאת לקח אותה לאישה לא ימנעו זאת ממנו. הגמרא תסביר שהסיבה שלא ייקח אותה לאישה היא כדי לא לחזק ולתת תוקף לטענות שדיברו עליו בקשר לזה שקיים יחסים עם השפחה או הגויה.

סיפא: "הנטען על אשת איש והוציאוה מתחת ידו אע"פ שכנס יוציא"

- אישה שבגדה בבעלה, נגזר עליה להתגרש מבעלה, ואותו איש שקיים יחסים עם אישה זו - אסור לו לשאת אותה לאישה, גם אחרי שנתגרשה.
ואם בכל זאת התחתנו - עליהם להתגרש.

"גמ' הא גיורת מיהא הויא"

מזה שלא מכריחים את הנטען לגרש את השפחה/גיורת אחרי שכנס אותה, ניתן להסיק שהגיור של האישה כשר ותקף.

"ורמינהי אחד איש שנתגייר לשום אשה ואחד אשה שנתגיירה לשום איש, וכן מי שנתגייר לשום שולחן מלכים, לשום עבדי שלמה אינן גרים, דברי רבי נחמיה"

- "ורמינהי" - מילת הצגה של סתירה (רמי = זרוק).
- איש שהתגייר בשביל לשאת אישה יהודיה או אישה שהתגיירה בשביל להתחתן עם גבר יהודי, גיורם לא תקף!
- אדם שהתגייר בשביל לחיות בעושר כיוון שמצב היהודים טוב באותה התקופה ואדם שהתגייר במטרה להיות שר כמו שהיו עבדי שלמה, הגיור שלהם לא תקף!
- המשותף למקרים אלו הוא שהגיור נעשה למען אינטרס.
- רבי נחמיה סותר את דברי המשנה משום שלדעתו גיורם לא תקף.

"שהיה רבי נחמיה אומר אחד גירי אריות ואחד גירי חלומות ואחד גירי מרדכי ואסתר אינן גרים"

גירי אריות = הגויים שיושבו בשומרון לאחר שישראל הוגלו על ידי מלך אשור סבלו מאריות שטרפו בהם. על פי אמונתם לכל ארץ יש אל השולט עליה ואותו יש לעבוד. לכן עבדו את ה' (=התגיירו) כדי שיגן עליהם מהאריות ובמקביל עבדו את האלילים שלהם.

גרי חלומות = בא אליהם בעל חלומות וציווה עליהם להתגייר.

גרי מרדכי ואסתר = בתקופה זו מצב של היהודים היה טוב ורבים התגיירו מפחד שהיהודים יפגעו בהם.

המשותף לכולם שהם התגיירו מתוך פחד ולא מתוך יראת שמים. ולכן הגיור שלהם לא תקף על פי רבי נחמיה.

"עד שיתגיירו בזמן הזה" בזמן הזה ס"ד? אלא כבזמן הזה

- ס"ד = סלקא דעתך
- יש קושי בנוסח בזמן הזה (הזמן הזה = אחרי חורבן בית המקדש).
- האם לא התגיירו גרים לפני הזמן הזה?! הרי התגיירו גרים גם בזמן הבית ועוד קודם לכן, בזמן השופטים (למשל רות המואביה).
- ולכן בא יש להסביר שהכוונה "כבזמן הזה" בתקופה כמו זאת, כשעם ישראל שרוי במצוקה ומי שמתגייר ודאי עושה זאת לא לשם טובת הנאה.
- ולכן לא קיבלו גרים בימי דוד ושלמה כשהיה שפע ליהודים.

"הלכה כדברי האומר כולם גרים הם"

- הסתירה בין המשנה לדבריו של רבי נחמיה בעצם לא מתיישבת.
- רבי נחמיה מייצג דעת מיעוט, אבל ההלכה קובעת שגיוורם של המתגיירים מתוך אינטרס, בדיעבד מתקבל.

"אי הכי לכתחילה נמי!?" משום דאמר רב אסי: הסר ממך עקשות פה ולזות שפתיים"

- שאלה: אז למה בכל זאת לא לאפשר לנטען על השפחה/גויה להתחתן לכתחילה?
תשובה: על מנת להסיר ממנו "עקשות פה ולזות שפתיים" (לשון הרע ורכילות). דווקא אותו אדם לא ינשא לה אבל אחרים יכולים.

"אין מקבלין גרים לימות המשיח. כיוצא בו לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה"

- לא יקבלו גרים בימות המשיח, כי בימות המשיח יהיה כדאי להצטרף ליהודים. מאותה סיבה בימי דוד ושלמה לא קיבלו גרים. ואם בכל זאת התגיירו כבר ע"י שלושה יהודים שלא ידעו שאסור לגייר אותם (=הדיוטות), לא יידחו אותם. לפי הרמב"ם לא דוחים אותם אבל גם לא מקרבים אותם עד שתיראה אחריתם (יוכיחו את נאמנותם ליהדות).

"א"ר אלעזר מאי קרא (=מהו הפסוק)? הן גור יגור אפס מאותי, מי גר אתך עלייך יפול. אבל אידך לא"

- שואל רבי אלעזר: מה הפסוק שממנו למדו שלא מקבלים גרים אלא רק בתקופה של הסתר פנים, תקופת שפל, עוני ומצוקה?
- הפסוק שהוא מביא מוכיח שמי שגר עם ישראל בתקופות הלא טובות שלהם, כשהקב"ה מרחיק עצמו מישראל (= "אפס מאותי") הוא יזכה להישאר עמנו גם בעתיד, בימות המשיח.
- אבל אחרים (= שרוצים להצטרף רק בתקופת שפע והצלחה) לא.

0

ביבליוגרפיה

[#HtmpReportNum0044_L2](http://www.ateret4u.com/online/f_00887.html?dyn) •

<https://daf-yomi.com/DYItemDetails.aspx?itemId=29084> •

https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%9E%D7%A1%D7%9B%D7%AA_%D7%99%D7%91%D7%9E%D7%95%D7%AA •